

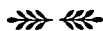
gyobb, és ugyanakkora értékkel nőtt a rugalmas erő is, hiszen a felhajtóerő változatlan maradt. A rugalmas erő növekedése tehát egyenlő a folyadékba merített test súlyával. Ez pedig egyenlő nagyságú a felhajtóerővel, hiszen a rugós erőmérő – amely a megnövekedett súly és a felhajtóerő különbségét mutatja – a hengerpár levegőbeli súlyát jelzi. Ezek alapján nyerjük Arkhimédész törvényének a tankönyvbeli megfogalmazását: a felhajtóerő egyenlő nagyságú a test által kiszorított folyadék vagy gáz súlyával.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a vázolt kísérlet harmadik lépésénél a viszonylag körülményesebb fogalmazással a korábbi ismeretekkel megegyező magyarázatát adjuk a jelenségnek. Ha ugyanais egész egyszerűen azt mondanánk, hogy „a felső hengerbe töltött folyadék súlya *lerontja* a felhajtóerő hatását”, szakmai pontatlanságot követnénk el és megzavarnánk a tanulókat, akik a 6. osztályban – helyesen – azt tanulták, hogy csak *egy testen* támadó erőhatások ronthatják le egymást. Itt pedig a folyadék súlya a rugón, a felhajtóerő pedig a hengerpáron támad.

A testek úszása c. fejezetben Arkhimédész törvényének alkalmazásával az erőviszonyok és sűrűség-viszonyok vizsgálatával tárgyalja a könyv az úszás, a lemerülés és a lebegés jelenségét.

Kiegészítő anyagban szerepel a nem súlyból származó nyomások vizsgálata. Ebben az egységben a legnagyobb hangsúlyt a gázok nyomásának a részecske felépítésével való értelmezése kapja, természetesen figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait és építve a 6. osztályban tanultakra. Az itt közölt ismeretek alapján a tanulók képesek arra, hogy számos, a gyakorlati életben is használatos, a gázok sűrítésén és ritkításán alapuló eszköz működését önállóan megmagyarázzák.

A témakört a szokásos Összefoglalás c. fejezet zárja, amelyben átismételjük, rendszerezünk az említett jelenségeket, ezzel is segítve a megismert fogalmak, összefüggések elmélyítését.

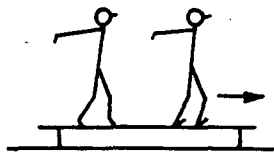
DR. CSORBA GYÖZÖNÉ-LEÖVEY JENŐNÉ-MOLNÁR SÁNDOR
Nyíregyháza

A torna oktatási anyagának módszeres felépítése az általános iskola 2. osztályában

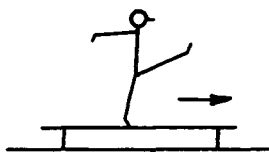
A) JÁTÉKOS GYAKORLATOK

A játékos gyakorlatok az alsó tagozatos tanulók foglalkoztatásában rendkívül hasznosak, igen eredményesen alkalmazhatók. Végrehajtásuk közben a gyermekek nem unatkoznak, kevésbé érzik az irányítást, hisz ezeket a mozgásfeladatokat ütemtartás nélkül végeztetjük. A játékos gyakorlatokat könnyen érthetően mondjuk el, a feladatok legyenek olyanok, melyeket hacsak megközelítően is, de már az első próbálkozásra végre tudnak hajtani. A következő gyakorlatok alkalmazásával játékos formában megtaníthatjuk a tanulókat azokra az alapvető elemekre, kialakíthatjuk azokat a képességeket, melyek a későbbiek folyamán a testnevelés területén szükségesek lehetnek.

1. Egyensúlygyakorlatok:

Járás lábujjon és sarkon tornapad lapján vagy vonalon.

Járás láblendítéssel tornapad lapján vagy vonalon.

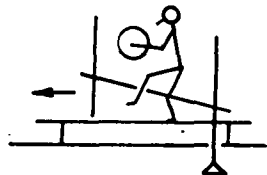
Négykézláb járás tornapadon vagy felfestett vonalon.

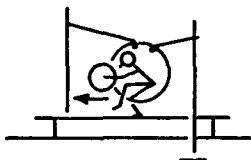
Sántaróka járás padon vagy vonalon.

Guggolásban járás padon vagy vonalon, lépegetve 180° és 360°-os fordulattal is.

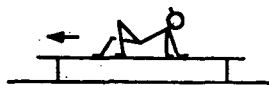

Járás padon labdával vagy karikával, közben átlépés magasugró lécen.

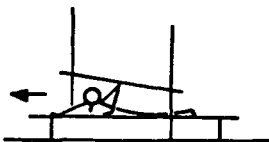

Járás padon labdával, közben felfüggesztett karikán átbújás.

2. Támasz- és függésyakorlatok:

Pókjárás padon előre és hátra haladással.

Kúszás hasonfekvésben padon, a pad fölé 40 cm-re helyezett magasugró léc alatt.

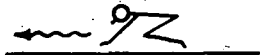
Fókajárás előre.

Fekvőtámaszban lépegetés kézzel oldalt.

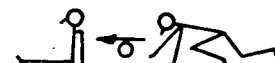
Fekvőtámaszban lépegetés kézzel hátra guggolótámaszig és vissza.

Nyúlugrás.

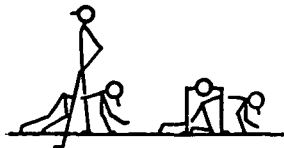
Sántaróka járás.

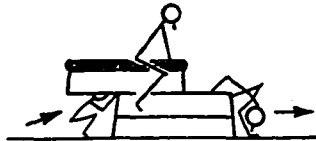
Négykézláb-futásból gurulás előre ülésbe.

Járás térdelőtámaszban alkaron.

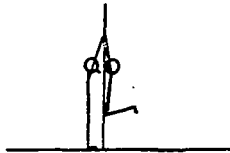
Társ alatt átbújások.

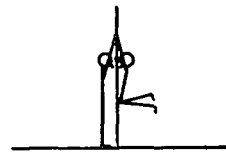
Átbújás elcsúsztatott szekrénytető alatt.

Átbújás élére állított szekrényrészen (sorozatban is, 8-10 m hosszú folyosó).

Bordásfalon mellső függőlásból sarokemelések hátra.

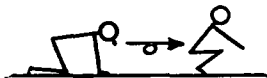

Bordásfalon mellső függőlásból lábmozgások („biciklizés”).

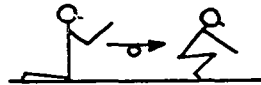
B) KIEGÉSZÍTŐ ANYAG

A 2. osztály torna jellegű kiegészítő oktatási anyaga rendkívüli értéke miatt jelentős szerepet tölt be a tanulók testnevelésében. Olyan iskolákban, ahol nincs tornaterem, vagy hiányoznak a megfelelő sporteszközök, ott a mozgásanyag jelentős része füves talajon is végezhető. A mozgásfeladatok oktatásakor a gyakorlatok módszeres felépítését kell szem előtt tartani, ügyelni kell a fokozatos nehezedő egymásraépültségre.

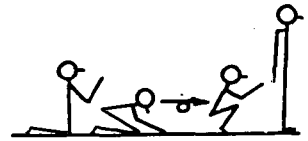
1. Talajtorna:

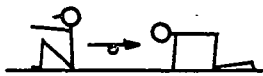
Gurulóátfordulás előre térdelőtámaszból guggolásba.

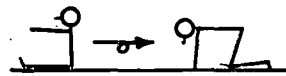
Gurulóátfordulás előre térdelőből guggolásba.

Gurulóátfordulás előre térdelőből térdelőtámaszon át alapállásba.

Gurulóátfordulás hátra hajlított ülésből térdelőtámaszba.

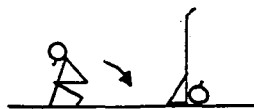
Gurulóátfordulás hátra nyújtott ülésből térdelőtámaszba.

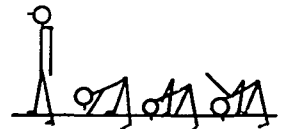
Gurulás hátra zsugor-tarkóállásba és vissza k. h.-be.

Gurulás hátra zsugor-tarkóálláson át tarkóállásba, majd vissza k. h.-be.

Gurulás hátra tarkóállásba, és vissza k. h.-be.

Terpeszállásból ereszkedés kéz- és homloktámaszba, majd váltott karmemelések oldalt.

Társ emelése terpeszfejlásban két segítővel.

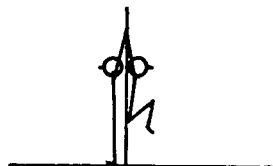

Fellendülési kísérletek fejállásba társ segítségével, esetleg bordásfalhoz is.

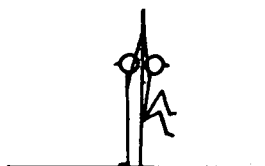

Guggolótámaszból fellendülés zsugorfejlásba vagy emelési kísérletek.

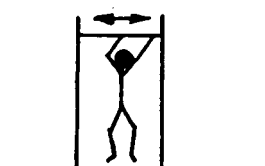
2. Szergyakorlatok:

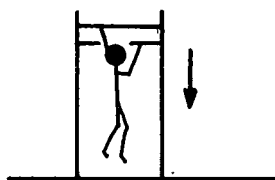
Bordásfalon hátsó függőállásból térdemelések 3-szor-5-ször.

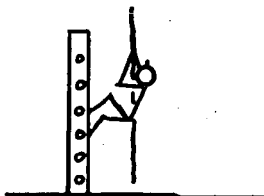
Bordásfalon, alacsony nyújtón, felemáskorlátón vagy fahágon függőállásból „biciklizés”.

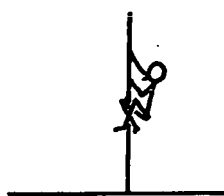
Bordásfalon függésben haladás balra-jobbra utánfogással.

Bordásfalon függésben ereszkedés lefelé (minden fokot érintve).

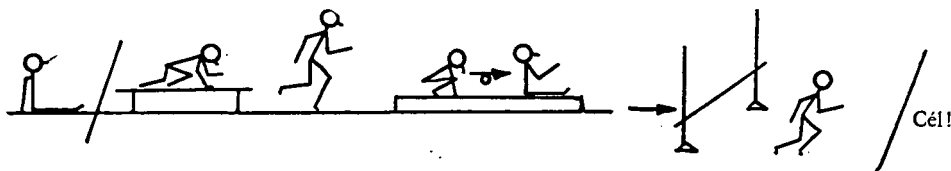
Bordásfal előtt levő kötélén függeszkedés felfelé, közben lábbal mászás bordásfalon.

Mászás rúdon vagy kötélén mászókulcsolással teljes magasságig.

Összetett feladatok (akadálypályák):

a)

Rajt!

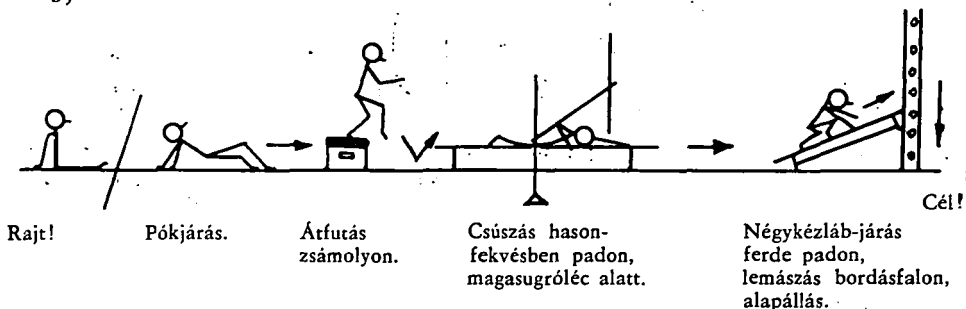
Négykézlábjárás tornapadon.

Futás.

Gurulóátfordulás előre.

Átbújás alacsonyan levő magasugróléc alatt.

b)

Rajt!

Pókjárás.

Átfutás
számpolyon.

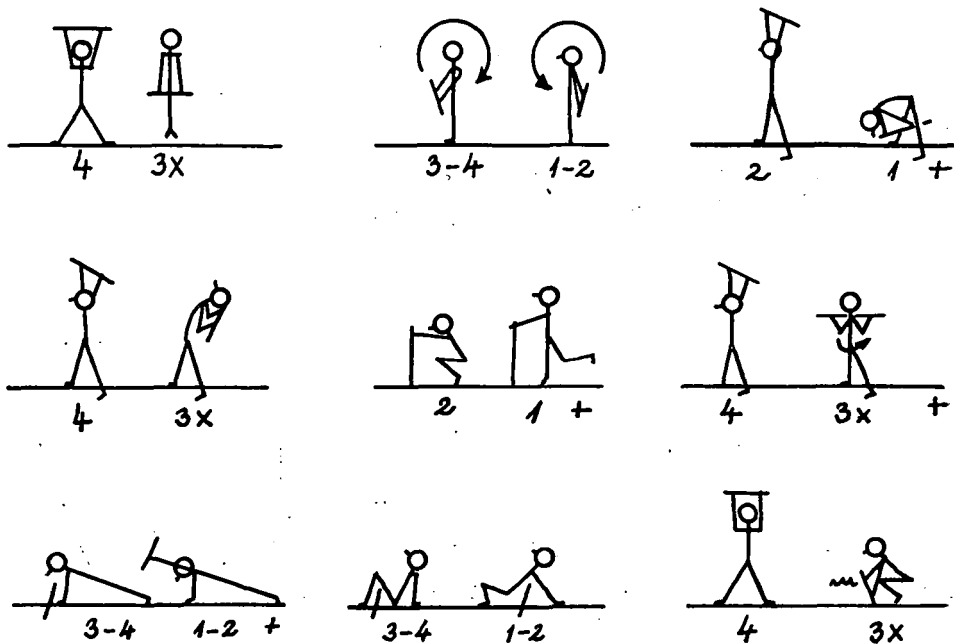
Csúszás hason-
fekvésben padon,
magasugróléc alatt.

Négykézláb-járás
ferde padon,
lemászás bordásfalon,
alapállás.

ÓRAVÁZLAT

2. osztály 36. óra

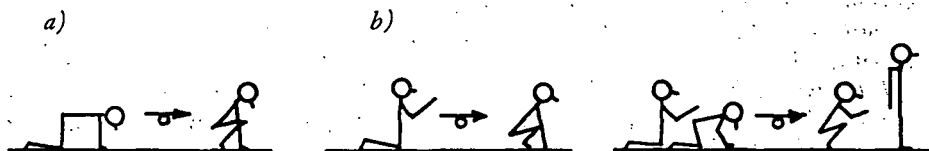
1. Sorakozás vonalban, igazodás.
2. Célkitűzés: összetett mozgásfeladatok megoldása.
3. Járás-, futásfeladatokkal, támaszgyakorlatok:
 - a) járás lábujjon;
 - b) járás sarkon,
 - c) futás sarokemeléssel;
 - d) négykézláb-futás.
4. Botgyakorlatok:

5. Csapatfoglalkozás. (2 csapat alakítása.)

1. csapat: (csoportonkénti csapatfoglalkozás)

Talajtorna: (gyakorlási anyag: gurulóátfordulás előre).

2. csapat: (egyénekenkénti csoportfoglalkozás)

Tornajellegű összetett feladatmegoldások. (Új anyag!)

csúszás hasonfekvésben padon magasugróléc alatt,

futás zsámolyokon,

négykézláb-futás ferde padon, lemászás bordásfalon.

6. Játék: - érintő fogó.

7. Levezető járás, légzőgyakorlatok.

8. Sorakozó. Az óra értékelése.

DR. DOBCSÁNYI FERENC

Szeged

Irodalomtanításunk tantárgypedagógiai alapelvei

Az általános iskola új irodalomtantervének bevezetése előtt indokoltnak látszik, hogy számba vegyük mindazokat a tantárgypedagógiai alapelveket, amelyek egyértelműen meghatározzák irodalomtanításunk korszerű szemléletét, célravezető és helyes gyakorlatát. Összeállításukban messzemenően tantárgyunk természetét, sajátosságait vettük alapul. Arra is törekedtünk, hogy ezek az alapelvek ténylegesen átfogják irodalmi nevelésünk egészét, a gyakorlati munka minden területének irányadó szempontjait. Most ennek szellemében kívánjuk megvilágítani irodalomtanításunk jelenlegi helyét, szerepét, alapvető célkitűzését, legmeghatározóbb tartalmát, a műértés képességeinek az irodalmi mű által körvonalazott tudatos fejlesztését, a befogadás alapfeltételeinek figyelembevételét, a nélkülözhetetlen alapkészségek kiművelését, a műelemzésnek a képesség- és készségfejlesztésben, az esztétikai élmény tudatosításában betöltött központi szerepét, eszközjellegét, s nem utolsósorban az élményszerű irodalomtanítás néhány igen fontos feltételét.

1. A hatékony és tudatos irodalmi nevelés megköveteli tőlünk, hogy világosan lássuk az irodalom jelenlegi helyét, szerepét a tantárgyak rendszerében, tanulóink személyiségformálásában.